

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
1.	Naczelna Rada Adwokacka	Uwagi ogólne do projektu	<p>Przedmiotem niniejszej opinii jest ocena projektowanych rozwiązań legislacyjnych, które mają wprowadzić do polskiego porządku prawnego instytucję tzw. pieczy współdzielonej. W założeniu ustawodawcy rozwiązanie to ma zapewnić dziecku możliwość wychowywania przez obojga rodziców, jednak mimo deklarowanych celów projekt w brzmieniu przedstawionym do opiniowania należy ocenić negatywnie. Choć intencją ustawodawcy jest wzmocnienie roli obojga rodziców w wychowaniu dziecka oraz ograniczenie negatywnych skutków rozpadu związku, proponowane regulacje budzą poważne wątpliwości z punktu widzenia nadrzędnej zasady prawa rodzinnego, jaką jest dobro dziecka. Wprowadzenie mechanizmów równościowych nie polega bowiem na mechanicznym podziale „po równo”, lecz na takim ukształtowaniu regulacji, które w pierwszej kolejności służy ochronie dobra dziecka. Instytucja pieczy współdzielonej funkcjonuje obecnie w praktyce i jest stosowana tam, gdzie rodzice są w stanie współpracować i utrzymywać prawidłową komunikację. Szczególnie problematyczne wydaje się dopuszczenie stosowania pieczy współdzielonej także w sytuacjach konfliktu między rodzicami. Dotychczasowe doświadczenia oraz dorobek doktryny i judykatury wskazują, że tego rodzaju model opieki sprawdza się przede wszystkim tam, gdzie rodzice są w stanie się porozumiewać i współdziałać w sprawach dotyczących dziecka. W przeciwnym razie może on prowadzić do nasilenia konfliktów, przerzucania odpowiedzialności, a nawet wykorzystywania dziecka jako elementu sporu. Nie bez znaczenia pozostaje również sam charakter pieczy współdzielonej, który wiąże się z cykliczną zmianą miejsca pobytu dziecka. W niektórych przypadkach, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci młodszych lub bardziej wrażliwych, może to negatywnie wpływać na</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>ich poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Wprawdzie projekt zakłada, że opieka ma być sprawowana w „powtarzających się, ale niekoniecznie równych okresach”, jednak nie precyzuje jasno kryteriów, które pozwalałyby ocenić, kiedy taki model jest rzeczywiście odpowiedni z punktu widzenia rozwoju dziecka. W praktyce może to prowadzić do nadmiernie formalnego podejścia przy orzekaniu, w którym piecza współdzielona stanie się rozwiązaniem preferowanym, nawet jeśli okoliczności konkretnej sprawy przemawiają przeciwko jej zastosowaniu.</p> <p>W ocenie Naczelnej Rady Adwokackiej, projekt w obecnym kształcie wymaga pogłębionej korekty legislacyjnej, polegającej w szczególności na wyraźnym uzależnieniu stosowania pieczy współdzielonej od zgodnej postawy rodziców, doprecyzowaniu zasad ustalania alimentów, wprowadzeniu mechanizmów zabezpieczających dziecko przed negatywnymi skutkami konfliktu między rodzicami oraz wzmocnienia ochrony małoletnich, wobec których dochodziło lub dochodzi do stosowania przemocy ze strony jednego z rodziców. Brak takich rozwiązań może prowadzić do skutków odwrotnych od zamierzonych, w tym do naruszenia podstawowych standardów ochrony dobra dziecka.</p>	
2.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 58 § 1a ¹ k.r.o.	<p>Przepis wprowadza nowe pojęcie do prawa rodzinnego, jakim jest „piecza współdzielona”. W projekcie brakuje jednak skonkretyzowania definicji ustawowej tego pojęcia, co może rodzić dowolność w jej rozumieniu i stosowaniu przez sądy, w szczególności, że projektowane rozwiązanie dopuszcza możliwość nierównych okresów sprawowania pieczy. Projekt ustawy przewiduje orzekanie przez sądy o pieczy współdzielonej, jednocześnie nie wskazując, którego z obowiązków rodziców wobec dzieci ma dotyczyć piecza</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>współdzielona: władzy rodzicielskiej, czy prawa i obowiązku kontaktów z dziećmi. Ustawodawca nie rozstrzyga również czy i w jaki sposób orzeczenie pieczy współdzielonej będzie korespondowało z obowiązkiem alimentacyjnym rodziców wobec dzieci. Brak wyraźnego umiejscowienia pieczy współdzielonej w systemie prawa, może powodować poważne problemy orzecznicze, co przekładać się będzie na niestabilną i szkodliwą dla dzieci sytuację opiekuńczo-wychowawczą. Ponadto treść projektowanego przepisu sugeruje, iż powierzenie władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom będzie możliwe tylko wtedy, gdy sąd orzeknie pieczę współdzieloną nad dziećmi, co również uznać należy za niewłaściwe. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym powierzenie władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom jest stosowane w praktyce nie tylko w sytuacji obecnie funkcjonującej pieczy naprzemiennej, ale również w sytuacji ustalenia miejsca zamieszkania dziecka u jednego z rodziców i uregulowania kontaktów drugiego rodzica z dzieckiem. Wprowadzenie rozwiązania polegającego na ograniczaniu władzy rodzicielskiej w każdym przypadku, kiedy nie orzeczono pieczy współdzielonej jest nieuzasadnione i może doprowadzić do eskalowania konfliktów pomiędzy stronami, a tym samym negatywnie wpływać na dziecko.</p>	
3.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 58 § 1a ² k.r.o.	<p>W projektowanej regulacji, wskazano, że sąd orzekając pieczę współdzieloną powinien brać pod uwagę zdanie dziecka. Wprowadzenie – zdania dziecka jako czynnika, który sąd bierze pod uwagę przy orzekaniu pieczy współdzielonej, należy ocenić pozytywnie. Wątpliwości budzi jednak brak dookreślenia w jakim stopniu zdanie dziecka będzie dla sądu wiążące. Obecnie obowiązujące przepisy czynią wystuchanie dziecka czynnością obligatoryjną, ale nie nadają jej rangi dowodu jak np. przesłuchanie stron. Obecnie praktyka wysłuchania dziecka jest niejednolita i budzi</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>wątpliwości. Projekt w zakresie w jakim wprowadza przesłankę „zdania dziecka” nie odsyła do przepisu art. 216 (1) k.p.c. i nie wskazuje w jaki sposób „zdanie dziecka” będzie odbierane przez sąd. Projektowana regulacja nie jest więc spójna i wprowadza chaos legislacyjny, albowiem nie wskazuje w jaki sposób będzie przeprowadzana, czy jest to nowy rodzaj dowodu, czy też zdanie dziecka będzie możliwe do wyrażenia na zasadach obowiązujących dla wysłuchania. Jeśli projektodawca decyduje się wskazać zdanie dziecka jako jedną z przesłanek do orzeczenia pieczy współdzielonej to winien również doprecyzować czy ewentualny brak zgody dziecka na pieczę współdzieloną będzie dla sądu wiążący. Kolejna z przesłanek, jaką sąd winien uwzględnić orzekając pieczę współdzieloną jest odległość pomiędzy miejscami pobytu rodziców. Odległość ta powinna być wskazana w taki sposób, aby wyeliminować pieczę w dwóch różnych miastach, czy też w znacznej odległości od siebie i jednocześnie zapewnić dziecku zachowanie kontaktów z rówieśnikami oraz udział w zajęciach edukacyjnych bez nadmiernego obciążenia dziecka, wszak to dziecko będzie musiało ponosić wszelkie konsekwencje związane z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania w zależności od ustalonych okresów pieczy, podczas gdy rodzice każdorazowo będą pozostawiać w swoich stałych miejscach pobytu bez narażania się na jakiegokolwiek niedogodności.</p> <p>Przesłankę dotychczasowego podziału obowiązków rodzicielskich ocenić należy pozytywnie, jednak uregulowanie to wymaga doprecyzowania poprzez wskazanie, że przez dotychczasowy podział obowiązków rodzicielskich należy rozumieć podział obowiązków mający miejsce przed wytoczeniem powództwa. Brak takiego uregulowania może prowadzić do sytuacji, w który rodzic wykonujący do tej pory jedynie nieznaczną część swoich obowiązków dopiero po</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>wytoczeniu sprawy podejmie aktywność i zaangażuje się w faktyczne wykonywanie obowiązków rodzicielskich co może skutkować niewłaściwym rozstrzygnięciem z punktu widzenia dobra dziecka.</p> <p>Opiniowany projekt nie zawiera również wyraźnego katalogu negatywnych przesłanek wyłączających możliwość orzeczenia pieczy współdzielonej. W szczególności brak jest przepisów wskazujących, że piecza współdzielona nie powinna być orzekana w sytuacji: stosowania przemocy domowej przez jednego z rodziców, prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”, istnienia poważnego konfliktu rodzicielskiego uniemożliwiającego współpracę, czy też zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub drugiego rodzica. Wprowadzenie do ustawy przesłanek negatywnych orzeczenia pieczy współdzielonej wydaje się zasadne i konieczne z punktu widzenia dobra dziecka.</p> <p>Kolejnym obszarem wymagającym szczegółowej analizy, a który ustawodawca pomija, jest kwestia obowiązku alimentacyjnego w warunkach pieczy współdzielonej. Projekt nie rozstrzyga w sposób jednoznaczny mechanizmów ustalania alimentów w sytuacji pieczy współdzielonej. W praktyce mogą pojawić się tendencje do automatycznego znoszenia obowiązku alimentacyjnego lub jego istotnego ograniczania, przy założeniu „równoważnego” udziału rodziców w wychowaniu dziecka. Takie podejście pozostaje w sprzeczności z zasadą prawa rodzinnego, zgodnie z którą zakres obowiązku alimentacyjnego uzależniony jest nie tylko od osobistego zaangażowania w opiekę, lecz również od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Wprowadzenie pieczy współdzielonej bez jednoczesnego uregulowania kwestii alimentów może prowadzić do sytuacji, w której dziecko będzie funkcjonowało na znacząco odmiennym poziomie</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>życia w każdym z gospodarstw domowych rodziców, co narusza zasadę równej stopy życiowej. Należy również zwrócić uwagę, że istnieje realne ryzyko instrumentalnego wykorzystywania możliwości ustalenia pieczy współdzielonej jako rozwiązania pozwalającego uniknąć obowiązku alimentacyjnego, co z kolei może prowadzić do pogorszenia sytuacji materialnej dziecka, a także do wzrostu liczby sporów sądowych. Zasadnym wydaje się zatem wprowadzenie dodatkowej przesłanki warunkującej orzeczenie pieczy współdzielonej tj. obowiązku przedstawienia przez rodziców planu kosztów utrzymania dziecka, a w braku wypracowania tego planu wprowadzenie obowiązku orzekania o kosztach utrzymania dziecka w taki sposób, aby zapewnić dziecku taki sam poziom życia w każdym miejscu, w którym będzie przebywać w ramach pieczy współdzielonej.</p>	
4.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 58 § 1c k.r.o. i art. 107 § 2c k.r.o	<p>Projektowane rozwiązanie nie zostało w należyty sposób uzasadnione. W uzasadnieniu do projektu ustawy oraz w Ocenie Skutków Regulacji ustawodawca nie wyjaśnia w należyty sposób z jakich względów rezygnuje z orzekania o kontaktach i alimentach w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a co za tym idzie trudno jednoznacznie odnieść się do projektowanego rozwiązania. Co do zasady prowadzenie jednego postępowania w sprawach dotyczących małoletnich pozwoli ograniczyć ilość postępowań i kompleksowo rozpoznać wszystkie sprawy związane z małoletnimi dziećmi bez konieczności wszczynania odrębnych spraw. Przedstawiony do opiniowania projekt wymaga szerszego uzasadnienia i szczegółowego wyjaśnienia przyczyn, dla których ustawodawca przewiduje odstąpienie od orzekania o kontaktach i alimentach w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
5.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 96 § 1 k.r.o.	<p>Wprowadzone uregulowanie nakłada na rodziców m.in. obowiązek zapewnienia dziecku bezpieczeństwa. Z uzasadnienia projektu wynika, iż Sąd nie może ustanowić pieczy współdzielonej, jeśli w rodzinie dochodzi do przemocy. Ustawodawca ogranicza kwestie przemocy wyłącznie do omówienia ich w uzasadnieniu do projektu, co uznać należy za niewystarczające. Szczególnie krytycznie należy ocenić brak bezpośredniego odniesienia w projekcie ustawy do kwestii przemocy wobec dzieci oraz drugiego rodzica. Projekt nie przewiduje, aby wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”, czy też ustalenie przemocy (nawet nieprawomocne) skutkowało wyłączeniem pieczy współdzielonej. Brak wyraźnych ograniczeń w sytuacjach przemocy może prowadzić do wtórnej wiktymizacji ofiary, co może skutkować koniecznością współpracy ofiary przemocy z jej sprawcą, czy pozostawania dziecka pod pieczę rodzica stosującego przemoc. Projekt w obecnym kształcie pozostaje zatem niespójny z innymi elementami systemu prawa, w szczególności: z regulacjami dotyczącymi przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz z działaniami zespołów interdyscyplinarnych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, których zadaniem jest dokumentowanie przemocy wobec członków rodziny. W celu zgodności projektowanej regulacji z zasadą dobra dziecka oraz zapewnienia dziecku bezpieczeństwa zasadne jest wprowadzenie do projektu wyraźnego katalogu przesłanek negatywnych, obejmującego m.in.: stosowanie przemocy domowej, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, czy uzależnienia lub choroby rodzica zagrażające dobru dziecka. Sąd każdorazowo orzekając pieczę współdzieloną powinien sprawdzić czy dziecko lub jedno z rodziców nie jest objęte procedurą „Niebieskiej Karty” oraz ustalić czy w zdarzeniu lub zdarzeniach objętych tą procedurą nie</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>brało udział dziecko, jako niemy świadek przemocy. Sąd winien również dokonać czynności sprawdzających oceniając ryzyko przemocy domowej, a wystąpienie nawet jednego incydentu przemocy powinno stanowić przesłankę negatywną do ustalenie pieczy współdzielonej. Przesłanką negatywną powinien być również zakaz/nakaz wynikający z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy (wydany nawet w formie zabezpieczenia).</p> <p>Ponadto, z treści modyfikowanego przepisu usunięto sformułowanie “dla dobra społeczeństwa” w kontekście obowiązku rodziców w zakresie przygotowania dziecka do pracy. Zmiana ta nie została w jakikolwiek sposób wyjaśniona w uzasadnieniu projektu ustawy. Mimo to należy ją ocenić negatywnie, albowiem jednym z istotnych elementów funkcjonowania dziecka jest przygotowanie go do zgodnej z jego zdolnościami i możliwościami koegzystencji społecznej, a obowiązek ten jest jednym z fundamentów odpowiedzialności rodzicielskiej.</p>	
6.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 107 k.r.o.	<p>Projektowana modyfikacja art. 107 k.r.o. w zakresie wprowadzenia pieczy współdzielonej ocenić należy negatywnie z uwagi na jej niespójność z projektowaną regulacją art. 58 k.r.o. Analiza porównawcza obu przepisów prowadzi do wniosku, że ustawodawca różnicuje przesłanki stosowania tej samej instytucji prawnej w zależności od rodzaju prowadzonego postępowania, w jakim jest orzekana. Art. 107 k.r.o., regulujący sytuację dziecka w postępowaniu poza rozwodowym, nie zawiera analogicznych przesłanek warunkujących możliwość orzeczenia pieczy współdzielonej, jak projektowany art. 58 k.r.o. Takie rozwiązanie może prowadzić do powstania niespójności systemowej. Ta sama instytucja prawna, jaką jest piecza współdzielona, podlega bowiem odmiennym kryteriom zastosowania w zależności od tego, czy rodzice dziecka prowadzą postępowanie rozwodowe, czy też nie. Brak jednolitego standardu</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>może skutkować różnym zakresem ochrony dobra dziecka, a sposób oceny sytuacji rodzinnej może różnić się wyłącznie z przyczyn formalnych, niezwiązanych z rzeczywistą sytuacją dziecka. Art. 107 k.r.o. w praktyce znajduje zastosowanie w szerokim spektrum spraw, często o wysokim stopniu konfliktu między rodzicami. Tym bardziej niezrozumiałe jest pominięcie w tym przepisie przesłanek, które w art. 58 § 1a2 k.r.o. zdaniem ustawodawcy mają pełnić funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą interesy dziecka. Niespójność między art. 58 k.r.o., a art. 107 k.r.o. może również skutkować rozbieżnościami w praktyce orzeczniczej. Brak spójności między kluczowymi przepisami regulującymi tę samą instytucję prowadzi do powstania luki prawnej oraz osłabienia funkcji ochronnej prawa rodzinnego. Ustawodawca powinien zapewnić jednolite, klarowne i kompletne przesłanki stosowania pieczy współdzielonej niezależnie od rodzaju sprawy, w której jest orzekana. Zasadne jest zatem uzupełnienie projektowanego art. 107 k.r.o. o przesłanki analogiczne do tych przewidzianych w art. 58 § 1a2 k.r.o (po ich doprecyzowaniu) oraz o przesłanki negatywne stosowania pieczy współdzielonej. Dopiero takie ukształtowanie projektowanych rozwiązań pozwoli na zachowanie spójności systemowej oraz zapewnienie właściwego poziomu ochrony praw dziecka.</p>	
7.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 445 k.p.c.	<p>Projektowana modyfikacja art. 445 k.p.c. prowadzi do sytuacji, w której sprawa o zaspokajanie potrzeb rodziny i o alimenty pomiędzy małżonkami albo pomiędzy nimi, a ich wspólnymi dziećmi zainicjowana przed wytoczeniem sprawy o rozwód lub o separację za okres od daty wytoczenia powództwa o rozwód lub o separację zostaje przekazana do sądu okręgowego, a co za tym idzie sprawa taka - nie jak do tej pory - podlega zawieszeniu ale po przekazaniu przestaje funkcjonować jako odrębne postępowanie przed sądem rejonowym.</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>Ustawodawca jednocześnie nie przewidział żadnej alternatywy na wypadek oddalenia powództwa o rozwód lub separację, co wymaga uzupełnienia. Uwagi w tym zakresie pozostają zbieżne z uwagami przedstawionymi do art. 4451 § 2 k.p.c.</p>	
8.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 445 ¹ § 2 k.p.c.	<p>Projektowana modyfikacja art. 4451 § 2 k.p.c. prowadzi do sytuacji, w której sprawa zainicjowana przed sądem rejonowym zostaje przekazana do sądu okręgowego przed którym toczy się sprawa o rozwód lub o separację, a co za tym idzie po przekazaniu sprawa przestaje funkcjonować jako odrębne postępowanie przed sądem rejonowym, bez zapewnienia przez ustawodawcę alternatywy na wypadek oddalenia powództwa o rozwód lub separację. Takie rozwiązanie w konsekwencji skutkuje koniecznością wszczęcia ponownie postępowania, a tym samym ponownego ponoszenia kosztów sądowych i wydłużenia czasu postępowania. Dotychczasowy model oparty na zawieszeniu postępowania zapewniał ciągłość właściwości sądu rejonowego oraz możliwość kontynuowania postępowania w przypadku oddalenia sprawy o rozwód lub separację. Aktualnie projektowana zmiana przewiduje jedynie koncentrację rozstrzygnięć przed sądem okręgowym, jednak wyłącznie w przypadku uwzględnienia powództwa o rozwód lub o separację, jednocześnie nie przewidując żadnych rozwiązań w przypadku oddalenia powództwa. Projektowane rozwiązanie może prowadzić do nadużyć procesowych, albowiem wszczęcie sprawy rozwodowej może być wykorzystywane wyłącznie w celu przekazania sprawy do sądu okręgowego, a następnie doprowadzenia do oddalenia powództwa lub cofnięcia pozwu, co w efekcie prowadzi do braku rozstrzygnięcia w zakresie sprawy dotyczącej władzy rodzicielskiej lub kontaktów. Projektowana regulacja może prowadzić w konsekwencji do wydłużenia czasu niezbędnego do uzyskania rozstrzygnięcia w sprawach dotyczących dzieci, zwiększenia kosztów postępowania po</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>stronie uczestników, dodatkowego obciążenia sądów oraz braku należytej ochrony prawnej dziecka. Ustawodawca w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazuje, że aby właściwie zabezpieczyć dobro dziecka, będzie zachodziła konieczność nałożenia na sąd rozpoznający sprawę o rozwód lub o separację obowiązku zawiadomienia sądu rejonowego - w przypadku, gdy została mu przekazana sprawa dotycząca władzy rodzicielskiej lub kontaktów - a w sprawie o rozwód lub o separację nie zostało wydane w tym zakresie orzeczenie. Projekt ustawy nie przewiduje jednak nałożenia takiego obowiązku na sąd ani żadnych rozwiązań w zakresie obowiązku podejmowania przez sąd rejonowy konkretnych działań po otrzymaniu takiego zawiadomienia.</p>	
9.	Naczelna Rada Adwokacka	Art. 756 ^{1a} k.p.c.	<p>Negatywnie ocenić należy również próbę wprowadzenia przez ustawodawcę pieczy współdzielonej jako zasady na etapie postępowania zabezpieczającego. Postępowanie zabezpieczające prowadzone jest najczęściej w fazie silnego konfliktu pomiędzy rodzicami, a co za tym idzie brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że rodzice będą zdolni do bieżącej współpracy, komunikacji oraz podejmowania wspólnych decyzji dotyczących dziecka. Sąd w postępowaniu zabezpieczającym działa często w oparciu o niepełny materiał dowodowy, bardzo często nie jest w stanie dokonać pogłębionej oceny kompetencji wychowawczych rodziców, ich zdolności do współdziałania ani rzeczywistych potrzeb dziecka. W takiej sytuacji wprowadzenie pieczy współdzielonej jako reguły, oznacza przerzucenie ryzyka błędnej decyzji na dziecko, które staje się de facto uczestnikiem „eksperymentu”, zamiast beneficjentem ochrony prawnej. Dodatkowe zastrzeżenia budzi brak należytego uwzględnienia sytuacji, w których istnieje wyraźna dysproporcja zaangażowania rodziców w dotychczasową opiekę nad dzieckiem. Wprowadzenie pieczy współdzielonej jako rozwiązania</p>	

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Jednostka redakcyjna, do której wnoszona jest uwaga	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu
			<p>standardowego na czas toczącego się postępowania może prowadzić do sztucznego zrównania tych ról i premiowania osób, które do tej pory nie brały pełnego udziału w wychowaniu dziecka. Ustawodawca również w postępowaniu zabezpieczającym nie wprowadza żadnej przesłanki negatywnej orzeczenia pieczy współdzielonej, w szczególności co do stosowania przemocy względem dziecka lub drugiego rodzica. Regulacja w projektowanym kształcie stwarza ryzyko destabilizacji sytuacji dziecka, zwiększenia konfliktu między rodzicami oraz obniżenia ochrony prawnej małoletnich, jaką postępowanie zabezpieczające powinno zapewniać. Należy również zwrócić uwagę, że projektowany art. 7561a k.p.c. nie zawiera odwołania do przesłanek orzeczenia pieczy współdzielonej określonych w art. 58 § 1a2 k.r.o., co może sugerować, iż piecza współdzielona zastosowana przez sąd w postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia nie musi spełniać wszystkich przesłanek, które przewiduje projekt ustawy. Projektowany przepis może prowadzić do utrwalenia praktyki, w której na początku lub w trakcie trwania postępowania sądowego łatwiej będzie rodzicom uzyskać pieczę współdzieloną, bez uwzględniania zdania dziecka, wieku, stanu zdrowia dziecka, komunikacji rodziców, odległości pomiędzy miejscami pobytu rodziców, czy dotychczasowego podziału obowiązków rodzicielskich niż w wyroku rozwodowym lub separacyjnym, co uznać należy za rozwiązanie niewłaściwe.</p>	

Opinia została sporządzona przez Zespół ds. projektów legislacyjnych w zakresie prawa rodzinnego i nieletnich Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej w składzie:

- adwokat Magdalena Grabarczyk - Przewodnicząca Zespołu; oraz Członkowie Zespołu:

**Uwagi Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD 349).**

- adwokat Emilia Naumann;
- adwokat Patrycja Kasica;
- adwokat Elżbieta Osmólska;
- adwokat dr Aleksandra Stopova Koziół.

Adw. Dorota Kulińska
Członek Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej
Dyrektor Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych
Naczelnej Rady Adwokackiej

Dyrektor
Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych
przy Naczelnej Rady Adwokackiej